

Voorjaarsnota 2015

Juni 2015

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding en leeswijzer	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2 Kaders en koers	7
2.1 Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?	7
2.2 De belangrijkste ontwikkelingen en opgaven	9
2.3 Overige ontwikkelingen en opgaven per programma	13
Hoofdstuk 3 Structurele financiële mutaties per programma	27
Structurele budgetaanpassingen 2015 - 2019	27
Hoofdstuk 4 Investeringsplan	35
4.1 Actualisatie jaarschijf 2015	35
4.2 Investeringsplan 2016 - 2019	37
Hoofdstuk 5 Financieel (meerjaren)beeld	39
5.1 Meerjarenperspectief 2015 - 2019	39
5.2 Uitgangspunten begroting 2016	40
Bijlagen: Lastendruk	41

Hoofdstuk 1

1.1 Inleiding

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2015, de tweede voor uw raad en de start van een nieuwe planning en controlcyclus. Het is een strategisch document en bevat, op hoofdlijnen, de financiële en beleidsmatige kaders voor de komende jaren. De keuzes die in de voorjaarsnota worden gemaakt, krijgen een vertaalslag in de programmabegroting 2016-2019. Over de ontwikkelingen en incidentele budgetaanpassingen van het lopende jaar, 2015, wordt gerapporteerd in de 1^e en 2^e bestuursrapportage.

In deze voorjaarsnota zal een vooruitblik gegeven worden voor de komende jaren. De uitdagingen die ons te wachten staan zijn niet mis. Hoe gaan we het Sociaal Domein (nog) verder vormgeven, hoe gaan we om met de veranderingen binnen het Openbaar vervoer en hoe zorgen we dat we, ondanks herverdeling binnen de algemene uitkeringen een sluitende begroting houden? Daarnaast wordt er gewerkt aan een nieuwe centrumvisie voor de kern Dalfsen, waarbij ingezet wordt op actieve burgerparticipatie. Ook zullen er stappen worden gezet binnen het WOC Nieuwleusen.

Ook gaan we in op de ontwikkelingen die in het bestuursprogramma staan voor de jaarschijf 2016. Nieuwe ontwikkelingen die ten tijde van het maken van het bestuursprogramma (nog) niet in beeld waren worden nu ook aan de orde gesteld.

1.2 Leeswijzer

Uw raad heeft een kaderstellende en controlerende rol. Wij starten deze voorjaarsnota daarom met het hoofdstuk (2) Kaders en koers. Hierin is een prominente plaats opgenomen voor onze visie:

“Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?”

Daarnaast worden de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven benoemd, waarna ook nog per programma aangegeven wordt wat overige ontwikkelingen en opgaven zijn.

Hoofdstuk 3 gaat in op de structurele financiële mutaties voor 2015-2019 en incidentele mutaties voor 2016-2019 (incidentele mutaties voor 2015 vindt u in de 1^e bestuursrapportage). De financiële afwijkingen zijn getoetst aan de criteria van de drie O's (Onvoorzien, Onuitstelbaar en Onontkoombaar). Wij voorzien alleen de financiële mutaties van € 20.000 of hoger nog van een toelichting.

Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële gevolgen van het investeringsplan 2016-2019 en de actualisatie van de jaarschijf 2015.

Hoofdstuk 5 tenslotte geeft het financieel (meerjaren)beeld. Dit is het hoofdstuk waar alle cijfers samenkomen. Het is opgebouwd uit het weergeven van de uitgangspositie en aangevuld met de financiële afwijkingen.

Met het opnemen van dit geactualiseerde meerjarenperspectief is de voorjaarsnota een belangrijk document voor de financieel kaderstellende rol van de gemeenteraad. Uw raad stelt hiermee de kaders voor de komende meerjarenbegroting 2016-2019 vast.

Hoofdstuk 2 Kaders en koers

2.1 WAAR WILLEN WE ALS GEMEENTE DALFSEN NAAR TOE?

Dalfsen staat stevig op zijn benen! Die conclusie mag worden getrokken na een korte blik over de schouder. Waar veel gemeenten in het land en ook in onze regio, zich het hoofd breken over hoe ze het hoofd boven water moeten houden en worstelen met (soms zware) bezuinigingsoperaties, hebben we in Dalfsen nog ruimte weten te vinden voor investeringen in voorzieningen en is onze meerjarenbegroting solide gebleken. Ondanks enkele pittige afwaarderingen op de grondexploitaties zijn de reserves op peil gebleven. En dat is mede te danken aan een reeks van jaren die we met een positief resultaat hebben kunnen afsluiten.

De opening van de Trefkoele+ door de koning symboliseerde de positie waarin Dalfsen verkeert op mooie wijze. Het was niet alleen een feest omdat Dalfsen een prachtige voorziening rijker is geworden; maar ook omdat het laat zien dat er in tijden van economische malaise toch ruimte gevonden kan worden om belangrijke ontwikkelingen voor de gemeente en haar kernen te realiseren.

Zorgen waren er zeker ook, met een focus op de beleidsmatige en praktische voorbereidingen op de decentralisaties. Het proces deed bij momenten erg denken aan een roller coaster. Met een vliegende vaart werd gekoerst op de deadline van 1 januari 2015, daarbij heen en weer geslingerd door steeds maar wisselende informatie uit Den Haag en onzekerheid over budgetten en voorschriften. Dat de deadline is gehaald is een prestatie van formaat, maar wel in de wetenschap dat er in de uitvoering en in de detaillering van beleid nog erg veel werk verzet moeten worden. En die constatering is evenzeer van toepassing op de stichting Dalfsen Werkt die we in het leven hebben geroepen. De formele basis is gevestigd; de inkleuring moet nog plaatsvinden. Zoals zo vaak: the proof of the pudding is in the eating.

Grote zorgen waren er de afgelopen jaren over de totstandkoming van de jaarrekening. We bleken minder 'in control' te zijn dan we veronderstelden. Na kritische geluiden van uw raad is de aanzet gegeven voor een omvangrijk verbetertraject van niet minder dan 48 punten. En hoewel de spreekwoordelijke puntjes nog op de 'i' moeten, mag de conclusie worden getrokken dat er op het gebied van de planning en control betekenisvolle stappen zijn gezet. Dat Dalfsen als enige gemeente in Overijssel op alle gebieden van toezicht door de provincie 'groen' scoort is daar een bevestiging van.

Op het gebied van de regionale samenwerking zijn goede stappen gezet, met als meest concrete resultaat de besluitvorming over de aansluiting bij het GBLT voor de uitvoering van onze belastingtaken.

Minder zichtbaar voor de gemeenteraad, maar van groot gewicht voor de ambtelijke organisatie, was de invoering van een nieuwe organisatiestructuur, de veranderingen in manier van werken binnen de organisatie en de stappen in de richting van een meer naar buiten gerichte houding van het personeel. De getoonde betrokkenheid van medewerkers bij deze veranderingsprocessen geven de directie en college vertrouwen in de vele vervolgstappen die nog komen.

En dan de blik vooruit. Van een helder zicht is in financiële zin nog geen sprake. Enerzijds, grote bedragen in ons voordeel door een herverdeling van het gemeentefonds, anderzijds aanzienlijke tegenvallers die bijvoorbeeld worden geraamd in de budgetten voor de jeugdzorg. Wat er per saldo onder de streep uitkomt is ongewis. Over eventuele wijzigingen als gevolg van de meicirculaire wordt u via een aparte notitie geïnformeerd.

Spraken we eerder in deze paragraaf over een succesvolle beleidsmatige voorbereiding van de decentralisaties, het voor ons liggende jaar wordt belangrijker. Dan zal een duidelijk beeld moeten gaan ontstaan wat de decentralisaties voor gevolgen hebben voor de persoonlijke levenssfeer van onze inwoners. En hoewel we daar na één jaar nog niet alles over zullen kunnen zeggen, zal ook zichtbaar moeten worden of we uit zullen komen met de budgetten voor de WMO, de participatiewet en de jeugdzorg.

Onze financiële reservepositie en het weerstandsvermogen blijven op peil. Na de miljoeneninvestering in de Trefkoele+, de Cichoreifabriek en Witte Villa, en die in het Kroonplein in Lemelerveld, gaat onze algemene reserve vrij besteedbaar toch al weer richting de 10 miljoen euro. Er is ruimte voor nieuwe investeringen zoals die in het Middengebied in Nieuwleusen, maar ook in andere projecten.

In de hierna volgende paragraaf zullen we de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven schetsen en nog een paragraaf verder geven we een globaal beeld van de opgaven per programma. Het zal niet moeilijk zijn om achter al die opgaven onze missie en visie die enkele jaren geleden door uw raad is geformuleerd door te zien schijnen, als een soort 'watermerk' voor het doorontwikkelen van onze mooie gemeente. En dat zal in toenemende mate gebeuren door initiatieven uit de samenleving en in afnemende mate door het schetsen van plannen achter de tekentafels in het gemeentehuis. Het zoeken naar een weg daarin is misschien wel de grootste uitdaging voor de komende jaren; voor uw raad, voor ons college en voor de ambtelijke organisatie.

2.2 DE BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN EN OPGAVEN

1. Algemene uitkering gemeentefonds

Vorig jaar verscheen de meicirculaire van het gemeentefonds op 30 mei en ook dit jaar wordt hij laat verwacht. Toch geven wij u vooraf informatie (aannames) over enkele grote ontwikkelingen die naar verwachting in de meicirculaire 2015 zullen staan. Zodra de circulaire binnen is maken wij een analyse ten opzichte van deze aannames en zullen deze via een notitie aan u nazenden.

Aangezien de meicirculaire altijd meegenomen wordt in de programmabegroting geven we de meicirculaire een prominente plaats in de voorjaarsnota. Daarmee is het een belangrijk kader voor ons financieel perspectief.

- **Uitkomsten 2e fase groot onderhoud gemeentefonds**

In de voorjaarsnota 2014 zijn de uitkomsten van de eerste fase van het groot onderhoud gemeentefonds meegenomen. Op 20 maart 2015 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de voorlopige resultaten gepubliceerd van de tweede fase.

Bij de tweede fase is onderzoek gedaan naar de clusters werk en inkomen, brandweer en rampenbestrijding en volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing, deze waren in de eerste fase buiten beschouwing gebleven. De algemene uitkomst is dat kleine gemeenten het meest profiteren van de herverdeling. De totale omvang van het gemeentefonds blijft gelijk.

Het groot onderhoud van het gemeentefonds – de belangrijkste inkomstenbron van veruit de meeste gemeenten – was nodig omdat de oude verdeling van rijks gelden over de gemeenten in de loop der jaren scheef was gegroeid: de verdeling van de middelen sloot niet meer aan op de daadwerkelijke uitgaven. Met nieuwe criteria en verdeelmaatstaven worden die middelen vanaf 2016 op een andere manier over de gemeenten verdeeld. Voor Dalfsen komt het herverdeeffect neer op circa € 1,2 miljoen positief. Naar verwachting geldt voor 2016 nog een overgangsregel waardoor wij voor dat jaar de helft ontvangen.

Na de eerste berichten over het groot onderhoud gemeentefonds zijn er veel klachten bij de VNG en het Rijk neergelegd. De verwachting is nu dat de 2e fase nogmaals tegen het licht gehouden zal worden, waardoor het voordeel voor Dalfsen naar alle waarschijnlijkheid lager zal uitvallen. Daarom gaan wij vanaf 2017 uit van de helft, € 600.000.

	2016	2017	2018	2019
2e fase groot onderhoud gemeentefonds	600.000	600.000	600.000	600.000

- **Nieuw objectief verdeelmodel**

Een tweede grote ontwikkeling is het gevolg van het nieuwe objectieve verdeelmodel. Dit objectieve verdeelmodel zorgt er voor dat de budgetten binnen het sociaal domein worden herverdeeld. Het model zal vanaf 2016 in werking treden. De verschillen tussen gemeenten zijn groot. Veel gemeenten in onze regio worden zwaar getroffen. Ook Dalfsen wordt een nadeelgemeente. De verwachting is dat de herverdeling Jeugd fors negatief uitpakt maar dat de andere herverdelingen positief zijn. Wij houden op voor hand rekening met een nadeel van circa € 600.000 structureel.

	2016	2017	2018	2019
Objectief verdeelmodel	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
Opvangen binnen budgetten Sociaal domein	600.000	600.000	600.000	600.000

Dekking herverdeeffect:

In de begroting 2015 is uitgegaan van het principe: we doen het voor de middelen die we ervoor krijgen. Dit principe willen we na de invoering van het objectief verdeelmodel ook volgen. Daling van de inkomsten in het sociaal domein zullen primair opgevangen worden door daling van de uitgaven. Nadat verder duidelijk is geworden wat het budgetbeslag zal zijn voor het sociaal domein, zullen de gevolgen opnieuw bezien worden.

2. Decentralisaties

Met ingang van januari 2015 is de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het sociaal domein, als gevolg van de Participatiewet, de Wmo 2015 en de Jeugdwet een feit. De lokale beleidskaders voor het sociaal domein zijn vastgesteld in de nota 'Meedoen en Verbinden' (oktober 2014). Dit bepaalt de koers voor de komende jaren. In het beleidskader wordt aangegeven dat de ontwikkeling volgens een tweesporen beleid plaats vindt, namelijk transitie en transformatie. Beide sporen lopen gelijk op en beïnvloeden elkaar. De door de raad vastgestelde uitgangspunten voor 'Meedoen en verbinden' blijven daarbij leidend.

Waar bij aanvang in 2015 de focus nog vooral ligt op een goede overgang en invoering van beleid en uitvoering en het op orde brengen van de (nieuwe) dienstverlening voor inwoners (de transitie), krijgen later in 2015 en zeker in 2016 ontwikkeling en vernieuwing (de transformatie) steeds meer aandacht. Daarbij zorgen we voor versterking van de basis voor de integrale aanpak in het sociale domein, bijvoorbeeld door meer eenheid in beleidsregels, door versterking van methodisch handelen en interveniëren en door verbetering van monitoring en rapportages in en buiten de P&C-cyclus.

Daar waar het gaat om de voorzieningen wordt de aandacht gericht op het ontwikkelen en versterken van nieuwe vormen van werken en van zorgaanbod. Uitgangspunt daarbij is meer preventief, voorliggend, collectief en algemeen toegankelijk. Maar ook in de geïndiceerde zorg streven we naar ontwikkeling en invoering van vernieuwende concepten. Dit vindt plaats in nauwe samenhang met de ontwikkelingen in de programma's 5 en 6. Ook bij andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld in het ruimtelijk domein in de gemeente wordt aangesloten.

Bovenstaande inzet richt zich op verbetering van het (zorg)aanbod in het sociaal domein en moet tegelijkertijd bewerkstelligen dat de kosten van het sociaal domein binnen het daarvoor beschikbare budget blijven of worden gebracht. Zoals in programma 1 wordt aangegeven moet rekening gehouden worden met daling van de beschikbare middelen. Deels op basis van al langer bekende kortingen op het macrobudget, deels als gevolg van invoering van objectieve verdeelcriteria. Hoewel alles er op gericht is om binnen budget te blijven (en ook de inkoop met dit oogmerk plaats vindt), moet bedacht worden dat er deels sprake blijft van open eind regelingen.

Wij streven in het sociale domein naar een optimale balans, zowel in beleidsontwikkeling, uitvoering als financiële beheersing, tussen lokale ontwikkeling en uitvoering en samenwerking met andere gemeenten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan inkoop en administratie. Ook voor versterking van de ondersteuning voor de inwoners van Dalfsen blijft gelden dat zij in de eigen omgeving terecht moeten kunnen.

De samenhang tussen de samenstellende onderdelen van het sociaal domein en de relatie met andere ontwikkelingen wordt in 2016 steeds meer zichtbaar. Met als basis de al genoemde versterking van de rapportages en P&C cyclus in het sociaal domein wordt medio 2016 de stand van zaken van het proces opgemaakt. Dit moet leiden tot een uitvoeringsprogramma voor 2017 en volgende jaren.

3. Kulturhusconcept Nieuwleusen

De ontwikkeling van het Kulturhusconcept via het werkproject WOC Campus Nieuwleusen heeft een brede opzet (welzijn, onderwijs, cultuur en sport). Door deze brede opzet zal de ontwikkeling stap voor stap plaatsvinden. Telkens worden er momenten ingebouwd voor uw raad om te bepalen of we verder gaan met de fases in de ontwikkeling en onder welke voorwaarden, of dat we de laatste stap hebben gezet in de verwezenlijking van de ambities. Na de zomervakantie zullen we uw raad een onderbouwd voorstel doen toekomen. Invulling van het voormalige Rabokantoor en renovatie/nieuwbouw sporthal De Schakel zijn de eerste stappen in de ontwikkeling. Het jaar 2016 zal vooral in het teken staan van de beantwoording van de vraag of, en zo ja in welke mate, het onderwijs deel gaat uitmaken van de realisering van het Kulturhusconcept Nieuwleusen.

4. Openbaar vervoer

De provincie Overijssel heeft onder de titel "herijking OV-tactiek" haar visie gegeven over de toekomst van het openbaar vervoer en het doelgroepenvervoer. Eén van de onderdelen van het nieuwe provinciale beleid is het beëindigen van de subsidie voor het OV-deel van de Regiotaxi. Het vervoer is van oudsher ook één van de voorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Het kan worden ingezet ter ondersteuning van mensen die niet in staat zijn zich zelfstandig te vervoeren, om zo de participatie in de samenleving te vergroten. Vanaf 2015 is het vervoer relevant geworden vanwege de nieuwe voorziening "begeleiding". Met name de vorm van begeleiding die bekend staat onder de naam dagbesteding.

In juni zal uw raad een kaderstellende en opiniërende discussie voeren over de toekomst van het openbaar vervoer. De volgende twee scenario's zijn mogelijk: Doorontwikkeling van de Regiotaxi of Alternatieve lokale en wijkgerichte concepten (en mengvormen). Het nieuwe concept moet 1 januari 2017 operationeel zijn.

5. Centrumvisie kern Dalfsen

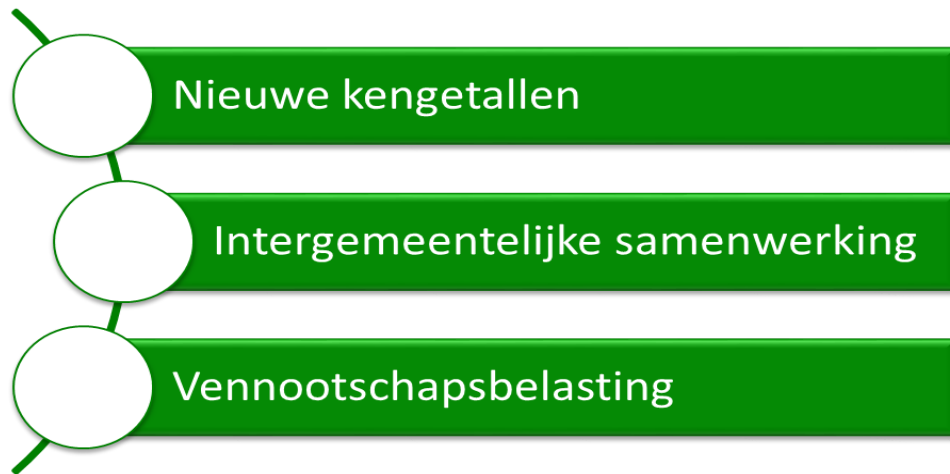
In 2016 wordt op basis van de in 2015 door de gemeenteraad vastgestelde kadernotitie gewerkt aan het opstellen van een integrale ontwikkelingsvisie op het bestaande centrum van Dalfsen. In deze visie komen onderwerpen aan bod zoals bestemmingen, (nieuwe) bebouwing, de inrichting van de openbare ruimte, verkeer en parkeren. Deze onderwerpen worden bekeken met inachtneming van bijvoorbeeld de ontwikkelingen in het Waterfront. Ook is er een relatie met de door het college in 2015 vastgestelde Lichtvisie. De centrumvisie vormt de onderlegger voor toekomstige projecten in dit gebied. In het proces van totstandkoming, wordt ingezet op actieve burgerparticipatie om te komen tot een breed gedragen toekomstvisie voor het dorps hart van Dalfsen. Planning is om de centrumvisie vast te laten stellen in de raadsvergadering van oktober 2016.

6. Burgerparticipatie

In Dalfsen hebben we de afgelopen jaren stevig ingezet op burgerparticipatie. Niet alleen omdat het moet, maar vooral omdat we dat ook willen. We halen input van bewoners bij belangrijke beleidsthema's of uitvoeringszaken, bijvoorbeeld door de onderzoeken via het burgerpanel. Omgekeerd zien we de tendens dat er meer initiatieven vanuit de samenleving ontstaan, waar de gemeentelijke betrokkenheid gevraagd wordt of facilitering nodig is. Participatie van burgers gaat twee kanten op. Burgers willen individueel of georganiseerd betrokken worden bij en invloed uitoefenen op beleid en uitvoering. Hoe gaan wij daar als gemeente mee om? Nog dit jaar zullen we in een werkconferentie als raad en college samen gaan brainstormen over de veranderende rol van de overheid, hoe dit onze werkwijzen raakt en welke instrumenten we wanneer kunnen inzetten.

2.3 OVERIGE ONTWIKKELINGEN EN OPGAVEN PER PROGRAMMA

PROGRAMMA 1 BESTUUR

Nieuwe kengetallen (rapport commissie Depla)

Op korte termijn zal een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) plaatsvinden naar aanleiding van het rapport van de Commissie Depla over vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten. Deze wijziging heeft betrekking op het opnemen van een set financiële kengetallen in de gemeentebegrotingen. Het zal gaan om de kengetallen voor netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, belastingcapaciteit en grondexploitatie. De kengetallen moeten hoogstwaarschijnlijk in de begroting 2016 in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement worden vermeld, wij gaan dit in elk geval doen. De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van uw gemeenteraad.

Intergemeentelijke samenwerking

Uw raad heeft besloten om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling rond de belastingsamenwerking, het GBLT. Wanneer de bestaande partners in de GR Dalfsen als nieuwe deelnemer toelaten (en dat gaat gebeuren) dan krijgen de inwoners van Dalfsen hun belastingaanslagen niet meer van verschillende instanties, maar per 1 januari 2016 alles in een van het GBLT. Het betreft hier een ingrijpende (vooral technische) operatie, waarbij kinderziektes in het eerste jaar niet te voorkomen zijn. Uiteraard doen we er alles aan om de dienstverlening op dit gebied direct op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen.

Eind 2015 zal ook een beslissing worden genomen over aansluiting bij het shared service center van Zwolle, Kampen en de provincie Overijssel. Bij een 'go' zal de daadwerkelijke integratie van de personeels- en salarisadministratie, de inkoopadvisering en de ICT in het SSC gefaseerd plaatsvinden in de jaren 2016 en 2017.

Vennootschapsbelasting

Alle gemeenten vallen op 1 januari 2016 onder de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op dit moment zitten wij in de inventariserende fase van deze invoering. Bij de begroting 2016 maken we inzichtelijk wat de mogelijke financiële consequenties zijn van de invoering van de Vpb.

Nieuwe wet regulering prostitutie

De vaststelling van deze wet heeft vertraging opgelopen. Onduidelijk is wanneer deze wet in werking treedt. Wanneer de wet is vastgesteld zal de uitwerking hiervan op regionaal niveau worden opgepakt. De regeling zullen we in een verordening moeten vastleggen.

Veiligheidsregio

Het team bevolkingszorg (de gemeentelijke kolom) heeft de afgelopen jaren een flinke ontwikkeling doorgemaakt. Naast Brandweer, Politie en GHOR is Bevolkingszorg een volwaardige kolom in de crisisbeheersing geworden. Toch zijn er een aantal knelpunten zoals: de invulling van vacatures, de verdeling en uitvoering van regionale taken, opleidingen en oefeningen en onevenwichtigheid tijdens inzetten. Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio heeft daarom in februari 2015 besloten tot een evaluatie van de kolom Bevolkingszorg. Het is de bedoeling de evaluatie af te ronden vóór de zomervakantie 2015, over de uitkomst hiervan wordt u te zijner tijd via het RIS geïnformeerd.

N-wegen

Voor de N-wegen (N340/N377, N348 en N35) staan het komende jaar verschillende ontwikkelingen op het programma.

N340/N377

De inzet voor 2016 en verder zal zich voornamelijk richten op de verdere uitwerking van de maatregelen en op de exacte invulling van de pakketten. Na aanbesteding wordt bekend om welke projecten het concreet gaat. Daarnaast moet de provincie aan de omgeving duidelijkheid verschaffen. Wij houden hierbij de vinger aan de pols en blijven de Dalfser belangen zo goed mogelijk behartigen.

N348

De zuidelijke aansluiting inclusief ontsluitingsweg richting 't Fabriek en de herinrichting van de Stationsstraat staan vanaf 2016 op het programma en zijn qua uitvoering gekoppeld aan de N348. Voor de Lemelerveldse projecten is (provinciale) BDU-subsidie toegezegd.

Van alle projecten in Lemelerveld bewaakt de gemeente het totaaloverzicht. Wij streven naar optimalisatie van de verkeersveiligheid in Lemelerveld.

N35

De aanpak van Rijksweg N35 (van Zwolle tot Wierden) is gericht op het stapsgewijs verbeteren van delen van de weg en bestaat uit maatregelen voor de korte en de lange termijn. Belangrijkste doelstellingen zijn het verbeteren van de bereikbaarheid en van de veiligheid. Voor het deel Zwolle-Wijthmen moet uw raad nog een

zogeheten Esthetisch programma van eisen (pve) vaststellen. Dit document fungeert als welstandsnota. Inhoudelijk gaat het pve voor Dalfsen alleen om twee geluidsschermen bij de aansluiting Koelmansstraat. Voor het deel Wythmen-Raalte is 15 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dalfsen is geen financiële partner.

Rechterensedijk

Op 22 september 2014 heeft de gemeenteraad de besluitvormingsprocedure vastgesteld die moet leiden tot een inrichtingsbesluit eind 2015. De eerste stappen zijn inmiddels gezet: het burgerpanel heeft zich uitgesproken en de raad heeft besloten welke inrichtingsvarianten voorgelegd worden aan een groep van inhoudelijk deskundigen. We volgen verder de door de raad vastgestelde procedure.

Integratie WSW medewerkers

Als gevolg van de uittreding bij het werkvoorzieningschap integreren wij met ingang van 2015 de WSW medewerkers van Wezo woonachtig in de gemeente Dalfsen in de buitendienst. Daarnaast bieden wij werk- en ontwikkelplekken voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt tegen vastgestelde kosten. De integratie van de WSW medewerkers en het bijbehorende materieel heeft gevolgen voor de bestaande huisvesting op onze drie gemeentewerven en twee begraafplaatsen. Een eerste globaal onderzoek heeft aangetoond dat de benodigde ruimtebehoefte hiervoor niet zonder meer op de huidige locaties kan worden ingepast. In 2015 vindt nader onderzoek plaats. Daarbij wordt ook de kwaliteit van de huidige locaties op de aspecten brandveiligheid, onderhoud en duurzaamheid meegenomen. De komende jaren zullen investeringen moeten worden gedaan om de huisvesting op een acceptabel niveau te brengen zodat de totale buitendienst de werkzaamheden toekomstbestendig en marktconform kunnen blijven uitvoeren.

Samenwerking Zwolle

De regio Zwolle behoort op dit moment tot een van de sterkste economische regio's in Nederland. De kansen die dit biedt willen we ten volle benutten. Wij staan positief tegenover samenwerking op economisch gebied met Zwolle en haar regio. Eind 2015 organiseert Dalfsen de Regiodag. Verder is in 2015 een werkplan vastgesteld en wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan. De punten uit het uitvoeringsplan worden in 2016 en verder opgepakt. We blijven dus ook in 2016 actief participeren in samenwerkingsverbanden op dit gebied.

Detailhandelsstructuurvisie

De detailhandelsstructuurvisie geeft de koers aan voor de verzorgingsstructuur van de winkelgebieden. De winkelvoorzieningen zijn een belangrijk onderdeel voor de leefbaarheid van de kernen. In toenemende mate staat het bestaande voorzieningenniveau onder druk. Dit komt vooral door leegstand. De detailhandelsstructuurvisie moet leiden tot voorstellen voor toekomstbestendige winkelcentra. In 2016 wordt de nieuwe visie opgesteld en voor vaststelling aan de raad aangeboden.

Internet en mobiele bereikbaarheid

Snel internet is van belang voor de economische en sociale bereikbaarheid en de leefbaarheid. Een aandachtspunt vormt hierin het buitengebied. We streven naar een toekomstvast digitale ontsluiting van het buitengebied in deze raadsperiode en dit krijgt daarom ook in 2016 aandacht.

We faciliteren en ondersteunen de stichting Breedband internet buitengebied gemeente Dalfsen en Nieuwleusen Synergie bij het ontwikkelen en opstellen van een businessplan en financieringsvoorstel. Voor de bereikbaarheid van mobiele telefoons bestaan er nog steeds witte vlekken in de gemeente Dalfsen.

Wij blijven de providers aanspreken op hun verantwoordelijkheden en stimuleren hen deze witte vlekken op te lossen. In 2016 zullen we ook bij de VNG en het rijk aandringen op oplossingen.

Onderwijs

Toekomstbestendige scholen

De zich ontwikkelende leegstand in scholen vraagt de komende jaren de nodige aandacht. Wij werken de onderwijshuisvesting verder uit, waarbij de hoogste prioriteit ligt bij behoud van het voortgezet onderwijs in Nieuwleusen.

Sport

(sport)Accommodaties en Kulturhus(concept)en

Er is de afgelopen jaren volop geïnvesteerd in hoogwaardige accommodaties. Deze accommodaties zijn in beheer bij beheerstichtingen en gebruikers. Wij ondersteunen dit via exploitatiebijdragen. Vanuit de gemeente willen wij onze toezichhoudende rol beter kunnen vervullen. Eind 2015 willen wij duidelijk hebben hoe wij hier vanaf 2016 concreet inhoud aan geven.

Vrijwilligers/Mantelzorgbeleid

Na het volgen van een interactief proces zal in oktober 2015 het nieuwe vrijwilligers en mantelzorgbeleid worden vastgesteld. In de startnotitie is al aangegeven dat voor het nieuwe vrijwilligers en mantelzorgbeleid meer financiële middelen nodig zijn. Deze zijn onder hoofdstuk 3 opgenomen.

Recreatie en toerisme

De Vecht

Wij willen de Vecht beter benutten en de (natuur)beleving ervan verder vergroten. Naast de lobby voor bevaarbaarheid voor de gehele Vecht willen we uitgekende voorzieningen langs de Vecht aanbrengen. Een en ander is afhankelijk van de voortzetting van en prioritering binnen het programma Ruimte voor de Vecht.

Cultuurbeleid 2017-2020

De huidige cultuurnota is in 2014 verlopen, maar heeft een verlenging gekregen van 2 jaar in verband met het lopende cultuurarrangement (provinciaal project om het lokale cultuurbeleid een impuls te geven). In 2015 wordt gestart met de voorbereidingen van een nieuw cultuurbeleid en dit beleid wordt in 2016 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Statushouders

De Rijksoverheid bepaalt elk halfjaar hoeveel asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen, gemeenten moeten huisvesten. Er zijn meer vluchtelingen die naar Nederland komen en daardoor ook meer vluchtelingen die een status verkrijgen. De taakstelling voor gemeenten loopt daardoor op. In 2016 dient Dalfsen, naar verwachting 55 tot 60 statushouders te huisvesten.

Dit betekent een extra financiële last voor de gemeente. De gemeente is immers verantwoordelijk voor een uitkering, het zo nodig verstrekken van een inrichtingskrediet en de re-integratie van deze nieuwe Dalfser burgers.

Uitkeringen

Ondanks de voorspelde lichte groei van de economie in 2015 blijft het aantal mensen dat afhankelijk is van een gemeentelijk uitkering onveranderd hoog. Dit geldt ook voor Dalfsen.

De voorspellingen van het Centraal Plan Bureau voor 2016 zijn positief. Er wordt een economische groei verwacht van 1.75%.

Zowel bij economische daling als groei merkt de gemeente pas later de effecten op het uitkeringsbestand. Nu er echter voor het tweede jaar een economische groei wordt voorspeld verwachten wij in 2016 een lichte daling van het aantal mensen dat afhankelijk is van een gemeentelijke uitkering. Bovendien hebben ondernemers, vakbonden, onderwijsorganisaties en overheden in het Regionaal Sociaal Akkoord IJsselVecht afgesproken in 4 jaar tijd 1000 (leer)werkbanen te creëren voor mensen met een arbeidsbeperking

Ook verwachten wij in 2016 positieve resultaten door de inzet van de Netwerker. De netwerker ondersteunt de werkgevers in Dalfsen bij het vervullen van vacatures. Door het "ontzorgen" van de werkgevers en het inzetten van verschillende re-integratie instrumenten, waaronder de Stichting Dalfsen Werkt verwachten wij dat meer inwoners met een uitkering terugkeren op de arbeidsmarkt.

Onze inzet voor 2016 is een daling van het aantal uitkeringsontvangers met 25 ten opzichte van het aantal per 1 januari 2016.

Wet werk en bijstand

Binnen de Wet werk en bijstand (WWB) zijn er met ingang van 2015 twee algemene normen: de norm voor een alleenstaande en de norm voor een echtpaar/gehuwde. Een tweede belangrijke verandering is de invoering van de huishoudinkomenstoets. Dit wordt ook wel de woningdelersnorm genoemd. Met deze wijziging wil het kabinet voorkomen dat een onbedoelde stapeling van uitkeringen terechtkomt bij één huishouden.

De veranderingen waren aanleiding voor een nieuwe nota armoedebeleid. Deze nota is door u in januari 2015 vastgesteld. Nadere uitwerking van deze nota vindt in de 1e helft van 2015 plaats. Hierbij worden ook specifieke maatregelen voor kinderen getroffen.

Participatiewet/ Participatiebudget

De Stichting Dalfsen Werkt is inmiddels opgericht. In de eerste helft van 2015 vindt de verdere inrichting van de stichting plaats. Per 1 juli 2015 komen de Sw-mensen uit de gemeente Dalfsen, nu nog in dienst van de Gemeenschappelijke Regeling Wezo, in dienst van de Stichting Dalfsen Werkt.

Met de komst van de Participatiewet heeft de gemeente Dalfsen te maken met uitbreiding van de doelgroep werkzoekenden die ondersteuning nodig heeft (komst Wajongers en Wsw'ers). Wij hebben daarvoor de beschikking over (nieuwe) instrumenten en voorzieningen. De uitgangspunten zoals vastgelegd in de contourennota 'Meedoen en Verbinden' worden medio 2015 nader uitgewerkt in een uitvoeringskader waarin de prioriteiten in doelgroep en voorzieningen worden gesteld. Wij willen dat iedereen meedoet, maar zetten nieuwe re-integratieinstrumenten en voorzieningen selectief in om daar eerst ervaring mee op te doen en de juiste keuzes te maken binnen het Participatiebudget. De verwachte ontwikkelingen van het uitkeringsbestand en de onzekerheden met betrekking tot de financiële effecten daarvan worden in de loop van 2015 helderder. Wij kiezen voor een lokale uitvoering van de Wsw en de Participatiewet en trekken in de uitvoering hiervan zoveel mogelijk regionaal en met het UWV op.

Aandachtspunten:

- No-riskpolis*: de huidige afspraak over de no-riskpolis is tijdelijk en geldt alleen voor 2015. UWV voert de tijdelijke no-risk voor gemeenten uit. De VNG adviseert gemeenten om een reservering te maken voor de kosten van de no-riskpolis in verband met de factuur van UWV in 2016. Het kabinet heeft een wetsvoorstel in voorbereiding om de no-riskpolis voor de gemeentelijke doelgroep per 2016 voor de duur van 5 jaar via UWV te laten lopen.
- Beschut werk: we moeten bekijken of en hoe we beschut werk in kunnen zetten en de vorm waarin dit het beste georganiseerd kan worden. De onzekerheid zit in de relatief dure en structurele aard van het instrument en het beslag op het P-budget.

* VNG en UWV hebben een afspraak gemaakt over de no-riskpolis voor de gemeentelijke doelgroep van de banenafpraak in het kader van de Participatiewet. Voor werkgevers betekent deze afspraak dat zij voor gemeentelijke kandidaten op een garantiebaan gebruik kunnen maken van de no-riskpolis. Met deze polis zijn werkgevers die iemand uit de doelgroep aannemen, gevrijwaard van de verplichting om loon door te betalen bij ziekte. In 2016 ontvangen gemeenten dan een rekening van het UWV voor de daadwerkelijk uitgekeerde ziektewetgelden.

Signalering, toegang tot voorzieningen sociaal domein en Sociale Kern Teams

In 2014 is gestart met het vormen van 3 Sociale kernteams (Skt's) in kern Dalfsen, kern Lemelerveld en kern Nieuwleusen. Op basis van ervaringen wordt in 2015 de toegang tot voorzieningen in het sociaal domein nog verder integraal vorm gegeven. De gevolgen voor structurele inzet van formatie, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij de ketenpartners in het sociaal domein, is nog niet aan te geven. Hieraan zal zo mogelijk bij volgende rapportages nadere informatie over volgen. Hoewel het invoeringsjaar 2015 extra werkzaamheden met zich mee brengt moet ook rekening gehouden worden met structurele formatieve knelpunten.

Inkoop Wmo begeleiding

In 2015 vindt ten behoeve van 2016 een nieuw inkoop traject plaats voor de functie begeleiding in de Wmo. Binnen de kaders die door de raad zijn gesteld wordt beoogd in het traject te komen tot nieuwe vormen van contractering en financiering passend bij de Wmo 2015. Onderzocht wordt of dit in samenwerking met andere gemeenten uitgevoerd kan worden.

Regionale samenwerking jeugdzorg IJsselland

Voor de periode 2015-2017 zijn de gemeenten in de regio IJsselland een samenwerking aangegaan voor de contractering, facturering en monitoring van jeugdzorg. Daartoe is een uitvoeringsorganisatie ingesteld in de vorm van een (lichte) Gemeenschappelijke Regeling. Besluitvorming over beleid blijft daarbij voorbehouden aan de gemeenteraden. In de tweede helft van 2016 zal besluitvorming plaats moeten vinden over de regionale samenwerking met ingang van 2017.

Samenwerkingsverband Domotica en samenwerkingsverband woonservicegebieden

Het project Domotica en samenwerking in woonservicegebieden heeft een looptijd tot 2016. Tijdens de projectperiode is een samenwerkingsverband ingericht van partijen die een rol spelen bij het langer zelfstandig blijven wonen van inwoners van de gemeente. Het streven is dit samenwerkingsverband ook na afloop van de projectperiode voort te zetten. Beoogd wordt dit binnen de bestaande middelen en formatie (Wmo) te realiseren. Voor specifieke projecten kan aanvullend budget benodigd zijn

Invloed burgers/cliëntenparticipatie

In januari van dit jaar is de Participatieraad ingesteld. Met dit orgaan wordt een vorm van inspraak en medezeggenschap structureel georganiseerd over de onderwerpen binnen het sociale domein. Uiteraard zijn daarnaast ook nog andere vormen van inspraak mogelijk. In maart is ook de ombudscommissie sociaal domein ingesteld. Bij deze commissie ligt meer het accent op het omgaan met individuele signalen en meldingen. Mede op basis van deze signalen kan de ombudscommissie niet alleen adviezen geven over de uitvoering, dienstverlening of communicatie, maar ook over beleidsmatige zaken. Beide instanties worden ondersteund door Belangenorganisaties Overijssel.

Kinderopvang en peuterspeelzalen

In december 2013 heeft het kabinet een visie op voorschoolse voorzieningen gepresenteerd. Het kabinet wil de kwaliteit van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk op één lijn brengen en de financiering van het peuterspeelzaalwerk voor werkende ouders onder de wet Kinderopvang brengen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor Vroeg- een Voorschoolse Educatie (VVE) voor doelgroepkinderen en eventueel het peuterspeelzaalwerk voor ouders die niet (beiden) werken.

We verwachten op korte termijn een brief met meer duidelijkheid over de wetswijzigingen en de financiële consequenties. Vervolgens wordt het gemeentelijk beleid rondom voorschoolse voorzieningen en educatie herzien, besluitvorming verwachten we de eerste helft van 2016. Naar verwachting zal de nieuwe wetgeving niet eerder dan per 1 januari 2017 in werking treden.

Toekomstgericht welzijnsbeleid

Door de ontwikkelingen in het sociaal domein, waarbij we meer uitgaan van de eigen kracht en de wens om zo vroeg mogelijk problemen te signaleren en aan te pakken om zodoende zwaardere zorg te kunnen voorkomen, is het van belang te komen tot nieuw welzijnsbeleid. Via de Nota Toekomstgericht Welzijnsbeleid vindt nadere uitwerking van de vastgestelde visie op het welzijnsbeleid plaats. Uitgangspunten hierbij zijn nog meer de verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden en aandacht te besteden aan de maatschappelijke resultaten die we met het welzijnswerk willen bereiken. Besluitvorming is voorzien eind 2015.

Water

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De komende jaren ligt de nadruk op de aanpak van waterkwaliteitsknelpunten in bebouwd gebied. We doen dit samen met het waterschap binnen het Waterkwaliteitspoor met behulp van een maatregelenprogramma voor de periode 2016-2021. Het waterkwaliteitspoor is een concrete invulling van de doelstellingen vanuit de KRW.

Onderdeel van de KRW is de Grondwaterrichtlijn, deze stelt eisen aan de bescherming van grondwatervoorraden. De provincie Overijssel geeft dit, met de gebiedsdossiers grondwater (o.a. Vechterweerd), handen en voeten.

RIVUS

Gemeenten en waterschap werken binnen de afvalwaterketen samen onder de naam RIVUS. In 2016 wordt duidelijk hoe deze samenwerking in de toekomst verder gestalte gaat krijgen. RIVUS richt zich op meer efficiëntie, minder kwetsbaarheid, duurzaamheid, kennisuitwisseling en kostenbesparing binnen de afvalwaterketen.

Deltaprogramma

In november 2014 zijn de Deltabeslissingen in de Tweede Kamer bekrachtigd. Het landelijke Deltaprogramma gaat uit van 5 deltabeslissingen:

1. Deltabeslissing waterveiligheid;

Dit is de Nederlandse invulling van de Europese overstromingsrichtlijn (ROR).

Een landelijke beleidswijziging om voor waterveiligheid uit te gaan van een risicobenadering in plaats van een normbenadering. De risicobenadering gaat uit van kans en gevolg en vertaalt zich in nieuwe, meer gedifferentieerde normen voor de waterveiligheid in Nederland.

2. Deltabeslissing Zoetwaterstrategie;

Een beleidsprogramma gericht op het maken van afspraken over het gebruik, de voorraad en de verdeling van zoetwater binnen Nederland. Dit programma richt zich ook op maatregelen die bijdragen aan het vasthouden en aanvullen van de regionale zoetwatervoorraad. Voor de hoge zandgronden in Oost Nederland is een programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON, looptijd 2016-2021) in voorbereiding. Hiervoor komt een bedrag vrij vanuit het landelijke Deltafonds van ruim € 27 miljoen. De gemeente Dalfsen onderschrijft de doelstellingen die binnen ZON zijn geformuleerd, en draagt via het afkoppelen van hemelwater van de riolering bij aan de ZON doelstellingen op het gebied van verdroging en 'hittestress' in stedelijk gebied. ZON is met name een beleidsopgave voor provincie en waterschap.

3. Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie;
 Beleidslijn die inzet op waterrobuust en klimaatbestendig bouwen en ontwikkelen. Ook voor de bestaande stedelijke omgeving is een strategie noodzakelijk die uitgaat van adaptatie aan de klimaatverandering. De regionale doorwerking en de uitwerking daarvan zullen samen met de provincie, via de omgevingsvisie verder vorm gaan krijgen. Het is aan ons om eigen strategische doelen voor inbreiding, uitbreiding en omvorming van bebouwd gebied, neer te zetten. Klimaatadaptatie vertaalt zich naar een duurzaam veilig ingerichte leefomgeving, vanuit het perspectief van de wateropgaven. Voldoende nieuwe (groene) ruimte voor water en het waarborgen van de bestaande groene ruimte in het stedelijke gebied is daarbij essentieel.
4. Deltabeslissing IJsselmeergebied;
 Deze deltabeslissing heeft voor de gemeente Dalfsen niet direct grote gevolgen.
5. Deltabeslissing Rijn-Maasdelta;
 Deze deltabeslissing heeft voor de gemeente Dalfsen geen grote gevolgen.

Regionale Uitvoeringsdienst

Op 18 december 2014 is een wetsvoorstel voor wijziging van de Wabo ingediend bij de Tweede Kamer. Daarin is o.a. bepaald dat er een overgangperiode komt voor de netwerk-RUDs tot 1-1-2018. Hierna moet het een gemeenschappelijke regeling worden. Mocht uit de landelijke evaluatie (die in 2015 wordt gehouden) blijken dat de netwerk-RUDs onvoldoende functioneren, dan wordt de datum mogelijk vervroegd. Dit is een belangrijk aandachtspunt voor onze RUD. De uitkomst van behandeling door de Tweede Kamer is nog niet bekend. Op dit moment lijkt het er op dat de minister duidelijke voorkeur heeft voor een gemeenschappelijke regeling.

In de packagedeal die VNG, IPO en het Rijk in juni 2009 hebben gesloten, is afgesproken dat er kwaliteitscriteria worden ontwikkeld en vastgesteld waaraan vergunningverlening, toezicht en handhaving in het omgevingsrecht moeten voldoen. De criteria gelden zowel voor autonome uitvoeringsorganisaties als regionale uitvoeringsdiensten. De criteria gaan over proces, inhoud en kritieke massa (deskundigheid, opleiden, 'vliegreun' etc). De criteria (versie 2.1) hebben geen wettelijke status. De insteek was om deze per 2015 te borgen in een algemene maatregel van bestuur gekoppeld aan het wetsvoorstel VTH of eventueel in de Omgevingswet. Dit wordt uiterlijk 1 juli 2015 vervangen door een door het VNG en IPO vastgestelde modelverordening. Daarna moeten gemeenten een verordening vaststellen, het is niet uitgesloten dat vaststelling door de gemeenteraad doorschuift naar 2016.

Voor de RUD is een professionele informatievoorziening (ICT) belangrijk voor het goed kunnen uitvoeren van taken. Daarom is een traject gestart voor het professionaliseren van de informatievoorziening. Dit heeft begin 2015 geleid tot een businesscase en op dit moment wordt een projectplan uitgewerkt. Het doel is een centrale RUD-informatievoorziening voor het ondersteunen van het totale proces van de RUD-taken. Deels zal een Europese aanbesteding nodig zijn. Gelet op de huidige onzekerheid m.b.t. de benodigde investeringen komen wij in de begroting 2016 of de 2^e bestuursrapportage nader op dit onderwerp terug.

Duurzaamheid

Energieneutraal renoveren

Landelijk wordt erkend dat een forse inzet op verduurzaming van de bestaande woningvoorraad noodzakelijk is om CO₂-besparingsdoelstellingen te behalen. In het SER-akkoord voor Duurzame groei wordt ingezet op de aanpak van 300.000 woningen per jaar (minimaal 2 labelsprongen per woning). Energieneutraal renoveren is in opkomst. Zie o.a. de Stroomversnelling-projecten en de Proeftuin Energieneutraal Renoveren (waaraan Dalfsen heeft deelgenomen). Energieneutraal Renoveren is nog redelijk kostbaar (ca. € 60.000). Wij zetten ons met ingang van 2016 in op het stimuleren van energieneutraal renoveren via een projectmatige aanpak (schaalvergroting), waardoor energieneutraal renoveren voor meer mensen bereikbaar wordt.

Energiearmoede

Energiearmoede is een opkomend probleem. Energiekosten maken een steeds groter onderdeel uit van de huishoudelijke uitgaven. Vooral bij mensen met lagere inkomens (en vaak slechter geïsoleerde woningen) komt energiearmoede steeds vaker voor, waardoor er minder mogelijkheden zijn om de woning te verduurzamen. We hebben het hier over een andere doelgroep dan in de nota armoedebeleid. Samen met andere gemeenten in West-Overijssel werken wij aan een geïntegreerde aanpak voor energiearmoede. De verwachting is dat vanaf 2016 projecten in uitvoering gaan.

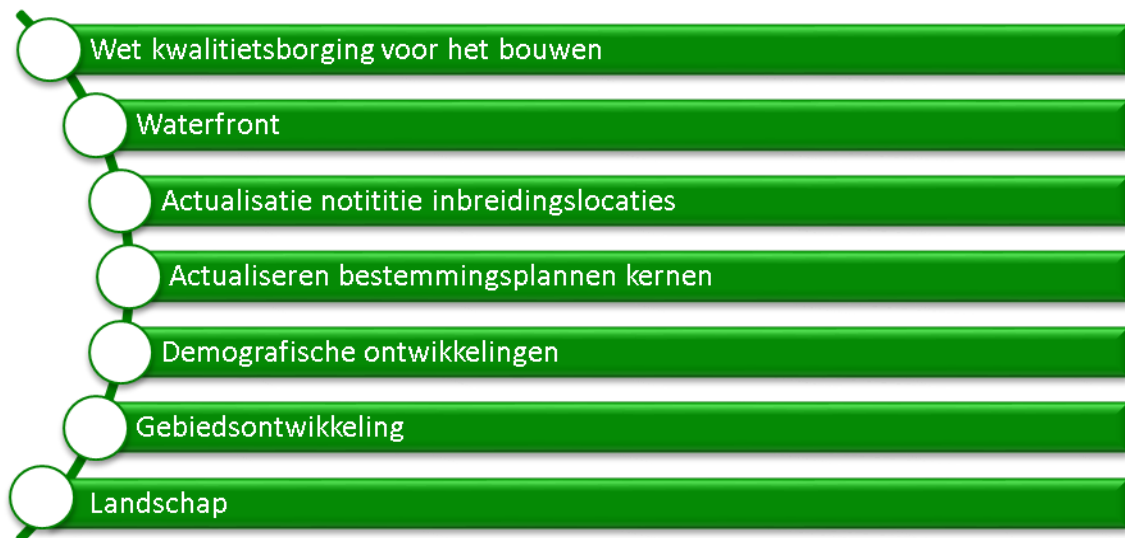
Collectieve zonne-energie projecten

Duurzame dorpen en andere initiatiefnemers vragen ons steeds vaker om ondersteuning bij de ontwikkeling en realisatie van collectieve zonne-energie projecten (zonneparken). Vanuit het oogpunt van duurzame energieopwekking juichen we deze initiatieven toe. Er zitten echter nog wel een aantal haken en ogen aan de realisatie van zonneparken op de grond/in het buitengebied. Zaken als de ladder van zon, bestemming van gronden, gebruiksfuncties en landschappelijke inpassing spelen hier een rol in. In samenwerking met de provincie en diverse initiatiefnemers wordt gekeken naar mogelijkheden om zonneparken zo in te passen, dat de landschappelijke kwaliteit van gebieden en diverse gebruiksfuncties hier zo min mogelijk onder lijden.

We denken mee met duurzaam Lemelerveld over een mogelijk zonnepark Lemelerveld. De gemeente is hierbij faciliterend en stimulerend.

Afvalbeleid

In 2015 is de 2^e fase van Omgekeerd Inzamelen van start gegaan. De komende jaren zal hierdoor de hoeveelheid restafval verder dalen en het hergebruik van afval stijgen. We gaan ons de komende tijd vooral richten op voorlichting, monitoring en eventuele bijsturing. Daarnaast gaan we inzameling van de kleinere afvalstromen zoals luiers, textiel, kringloopgoederen en elektrische apparaten verder optimaliseren

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Op 26 juni 2014 is het conceptvoorstel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen gepubliceerd (internetconsultatie). Dit concept wetsvoorstel introduceert een nieuw stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen. Het wetsvoorstel regelt dat de bouwbesluittoets bij vergunningaanvragen niet langer door de gemeente wordt uitgevoerd, maar door private partijen. Dit betekent dat voor een groot deel van de aanvragen omgevingsvergunning bouw geen bouwbesluittoets meer uitgevoerd hoeft te worden en dat hierop ook geen toezicht meer plaats hoeft te vinden door de gemeente. De wet zal echter in eerste instantie gaan gelden voor een beperkte categorie bouwwerken, waardoor de gevolgen voor de gemeente in eerste instantie ook beperkt zijn. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer de nieuwe wet in werking zal treden. Waarschijnlijk niet voor 1 januari 2017. Ontwikkelingen zullen nauwlettend in de gaten worden gehouden.

Waterfront

Dit jaar wordt gestart met de renovatie/vernieuwbouw van de Cichoreifabriek en de Witte Villa. Ook wordt er invulling gegeven aan het culturele deel (theater) van de Cichoreifabriek. Uw raad heeft hiervoor inmiddels budget beschikbaar gesteld.

Na de bouw van beide panden wordt in 2016 de openbare omgeving in Fase 2 van het project (ten zuiden van de Raadhuisstraat) grotendeels aangelegd.

Met de bouw van het luxe appartementencomplex naast het gemeentehuis wordt dit jaar begonnen en er wordt gestart met de verkoop van de overige woningen in bouwdeel 5. De bouwdeelen 5, 4 en 3 worden (in deze volgorde) in de aankomende jaren bouwrijp gemaakt en in verkoop genomen. De verwachting is nog steeds dat eind 2018 het Waterfront project grotendeels gereed is. De voorinvestering in de kade en de historisch belangrijke panden Witte Villa en Cichoreifabriek dragen daar naar verwachting in bij.

Actualisatie notitie inbreidingslocaties

De notitie inbreidingslocaties is op 20 april 2009 door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van ervaringen de afgelopen jaren willen wij deze nota actualiseren. Wij zullen hierover in het eerste kwartaal 2016 een voorstel aan de gemeenteraad doen.

Actualiseren bestemmingsplannen kernen

Op dit moment hebben we voor het grondgebied van de gemeente Dalfsen diverse bestemmingsplannen voor de kernen, een bestemmingsplan buitengebied en een bestemmingsplan voor de recreatiegebieden. Wij werken toe naar 1 bestemmingsplan voor de kernen en 1 bestemmingsplan voor het buitengebied (basisplannen).

De vaststelling van een nieuw bestemmingsplan voor de kern Lemelerveld staat nu gepland voor het 3e kwartaal 2017. Recent (2013) vastgestelde plannen voor de kernen nemen we hier opnieuw in mee. Op deze manier hebben we uiteindelijk één plan voor alle kernen samen. Dit betekent dat de werkzaamheden hiervoor al moeten starten (aanbesteding maken bestemmingsplan nog in 2015 en inhoudelijke uitwerking van het plan gedurende het jaar 2016).

Demografische ontwikkelingen

In april 2015 is, met ondersteuning van Trendbureau Overijssel, een interactieve sessie Demografische ontwikkelingen met de gemeenteraad georganiseerd. In de sessie is ingegaan op feiten/cijfers van de kernen in de gemeente Dalfsen, met een focus op de duiding van deze cijfers.

Op basis van de interactieve sessie wordt een notitie Demografische ontwikkelingen voorbereid (besluitvorming in de gemeenteraad staat gepland voor oktober). Het is de bedoeling dat de notitie in 2016 en latere jaren als basis wordt gebruikt voor beleidsnota's, zodat demografische ontwikkelingen per beleidsveld worden vertaald.

Gebiedsontwikkeling

LEADER is voor de periode 2015-2020 onderdeel van het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Voor het LEADERgebied Noord Overijssel is een Lokale ontwikkelingsstrategie in mei 2015 bij de provincie ingediend.

Een Lokale Actiegroep van betrokkenen uit het gebied, zal vanaf 2016 projecten aanjagen en slimme verbindingen leggen tussen partners in het gebied. Op basis van cofinanciering maakt LEADER ontwikkeling van het gebied mogelijk door samenwerking en initiatieven van onderop te stimuleren.

De gebiedspartners van Ruimte voor de Vecht hebben in 2015 de Provincie verzocht om het programma met 2 jaar te verlengen. In de tweede helft van 2015 wordt gekeken welke kansen haalbaar zijn voor onze gemeente. Als de provincie instemt met het voorstel, kan in 2016 en 2017 uitvoering worden gegeven aan het vervolg van Ruimte voor de Vecht.

Landschap

De regeling Groene en Blauwe Diensten (GBD, regeling voor aanleg, herstel en onderhoud belangrijke landschapselementen) is een onderdeel van Provinciaal beleid. Voor 2014-2015 is een interimregeling van kracht waarbij wordt ingezet op drie speerpunten, namelijk:

- 1) robuuster maken van reeds gecontracteerd beheer;
- 2) aansluiten bij Provinciale doelen voor specifieke soorten en/of omstandigheden;
- 3) afspraken over landschapsonderhoud met groepen mogelijk maken naast de individuele contracten.

Wij zetten vooral in op speerpunten 1 en 3. De Provincie Overijssel werkt momenteel aan een nieuwe opzet voor de regeling Groene en Blauwe Diensten 2016 e.v. waarbij bovenstaande speerpunten waarschijnlijk terugkomen. De cofinanciering voor GBD vanuit de Provincie is minimaal 50%.

Grondexploitatie

Via de Meerjaren Prognose Gebiedsontwikkeling (MPG) informeren wij u over de afzonderlijke projecten en de (toekomstige) resultaten binnen de grondexploitaties. Wij gaan hierbij ook in op de stappen die gezet zijn en worden rondom de bedrijfsvoering en het risicomanagement voor de grondexploitaties. Wij verwachten dat het lichte economische herstel voor 2016 ook een licht positieve invloed zal hebben op de grondexploitaties.

Archeologiebeleid

Eind 2016 eindigt de looptijd van de Notitie Evaluatie Archeologiebeleid 2012 met behorende archeologische beleidskaart. Om blijvend over actueel beleid met bijbehorende beleidskaart te kunnen beschikken, is het nodig om in 2016 het beleid met beleidskaart te evalueren en te actualiseren. De in de looptijd van de huidige notitie uitgevoerde onderzoeken worden daarbij op deze beleidskaart verwerkt. Eind 2016 wordt het nieuwe beleidskader voor vaststelling aan de raad aangeboden.

Hoofdstuk 3 Structurele financiële mutaties per programma

Structurele/incidentele budgetaanpassingen 2015 - 2019					
excl. investeringen, bedragen in euro's - = nadeel					
Omschrijving	2015	2016	2017	2018	2019
Programma 1. Bestuur					
<i>structurele doorwerking vanuit de jaarrekening:</i>					
Onderuitputting WMO	0	0	0	0	0
Abonnementen boekwerken	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Onderhoud software	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Minder uren-toerekening aan investeringen	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Aankoop verbruiksgoederen	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Schoonmaakkosten	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Diverse stelposten	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000
<i>overige mutaties:</i>					
Toeristenbelasting	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Salarissen		-130.000	-130.000	-130.000	-130.000
Hoger dividend Vitens	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Lagere rentebate Vitens	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000	-19.000
Hoger dividend Enexis	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Lager dividend BNG	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Regelingenbank	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
ICT vervanging Microsoft Office	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000
Zaakgericht werken	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
Schoonmaak servicepunt Nieuwleusen kosten	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Schoonmaak servicepunt Nieuwleusen dekking	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Mobiele telefonie	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
B&W Verzekeringen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Assessments	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Ondernemingsraad	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Periodiek Arbeidsgeneeskundig Onderzoek	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Medewerkers Onderzoek		-15.000			
Nota Reserves en Voorzieningen	320.000	320.000	320.000	320.000	320.000
Totaal programma 1. Bestuur	-98.000	-243.000	-228.000	-228.000	-228.000
Programma 2. Openbare orde en veiligheid					
Toezicht Drink- en horeca	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Programma 3. Beheer openbare ruimte					
Watergangen	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000	-21.000
Pontje Hessum	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
WOC campus Nieuwleusen	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
Groot onderhoud wegen (IBOR)		-150.000			
Totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte	-69.000	-219.000	-69.000	-69.000	-69.000
Programma 4. Economische zaken					
Uitvoeringsprogramma economisch beleid, Regio Zwolle	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
t.l.v. Grondexploitatie	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Totaal programma 4. Economische zaken	0	0	0	0	0
Programma 5. Onderwijs en vrije tijd					
Leerlingenvervoer	100.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Vrijwilligers en mantelzorgbeleid		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	100.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000

Programma 6. Inkomensondersteuning					
Wet Werk en Bijstand uitgaven	954.500	954.500	954.500	954.500	954.500
Wet Werk en Bijstand inkomsten	-954.500	-954.500	-954.500	-954.500	-954.500
Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	0	0	0	0	0
Programma 7. Sociaal domein					
GGD		-22.000	-22.000	-22.000	-22.000
Sociale werkvoorziening; bijdrage Larcom	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Totaal programma 7. Sociaal domein	-60.000	-82.000	-82.000	-82.000	-82.000
Programma 8. Duurzaamheid en milieu					
Energiekosten rioleringen	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
t.g.v. egalisatiereserve rioleringen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu	0	0	0	0	0
Programma 9. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting					
Archeologisch beleidsplan evalueren		-20.000			
Archeologisch bel.plan t.l.v. Alg.Res.Vrij besteedbaar		20.000			
Totaal budgetaanpassingen 2015-2019	-142.000	-589.000	-424.000	-424.000	-424.000

NB. Alleen de financiële mutaties van € 20.000 of hoger worden voorzien van een toelichting.

Structurele doorwerking vanuit de jaarrekening

Jaarlijks wordt de structurele doorwerking van voor- en nadelen meegenomen uit de jaarrekening in het meerjarenperspectief. Dit betreft de volgende voorstellen:

Onderuitputting Wmo

Neutraal

Vorig jaar, bij de voorjaarsnota 2014 is er een structureel voordeel op de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) becijferd van € 800.000. Uw raad heeft destijds de keus gemaakt dit voor de helft af te ramen omdat onzeker was hoe de decentralisaties zouden uitpakken. Bij de tweede bestuursrapportage 2014 en de jaarrekening 2014 is gebleken dat er nog steeds sprake is van een forse onderbesteding van de budgetten Wmo van in totaal zo'n € 400.000. Wij stellen voor om dit, vanwege de grote onzekerheden in het sociaal domein en voorzichtigheidshalve, nog niet af te ramen. Hierdoor blijft er structurele ruimte in de begroting aanwezig om tegenvallers op te vangen. Wij gaan ervan uit dat er volgend jaar meer helderheid zal zijn en nemen dan opnieuw het aframen van € 400.000 in overweging. Uiteraard komen wij daar dan bij de Voorjaarsnota 2016 bij u op terug.

Onderhoud software

Nadeel € 30.000

Terugblikkend op de jaarrekeningen 2012, 2013 en 2014 is er voor onderhoud software een structurele overschrijding van € 30.000. Dit wordt nu bij geraamd.

Minder urenrekening aan investeringen

Nadeel € 200.000

In de jaarrekening 2014 is al toegelicht dat we minder uren toeschrijven aan investeringen, wat een nadeel betekende van € 226.000. Ook in de jaren daarvoor was dit nadeel er, vandaar dat dit nadeel nu wordt bij geraamd.

Dit nadeel van € 200.000 komt doordat een aantal grote projecten inmiddels zijn gerealiseerd, investeringen meer worden gefaseerd of naar de exploitatie zijn overgeheveld, maar ook omdat de tijdsregistratie in het verleden niet altijd helder was. In het kader van het verbetertraject planning & control hebben we het tijd schrijven grotendeels kunnen afschaffen en is de urenraming voor de begroting enorm versimpeld. Deze nieuwe manier van werken willen we nu ook gaan toepassen op ons investeringsplan.

Aankoop verbruiksgoederen

Voordeel € 20.000

Terugblikkend op de jaarrekeningen 2012, 2013 en 2014 zit er binnen het budget aankoop verbruiksgoederen een structurele ruimte van € 20.000. Dit heeft betrekking op communicatie, de website, gladheidsbestrijding en automatisering. De ruimte van € 20.000 wordt nu af geraamd.

Schoonmaakkosten

Nadeel € 20.000

Jaarlijks is er een structureel tekort op de schoonmaak van het gebouw. De schoonmaak is in 2015 opnieuw aanbesteed. Het structurele nadeel wordt geraamd op € 20.000.

Diverse stelposten

Nadeel € 42.000

Al jaren staan er stelposten in de begroting van € 30.000 als besparing door samenwerking en van € 12.000 in verband met inkoop. Deze besparingen zijn wel gehaald maar worden niet in mindering gebracht op deze stelposten, vandaar dat deze stelposten moeten vrijvallen. Dit geeft een nadeel van € 42.000 structureel.

Overige mutaties:

Toeristenbelasting

Nadeel € 20.000

Hoewel het aantal overnachtingen de afgelopen jaren redelijk stabiel blijft constateren wij dat deze ook al een aantal jaren achterblijven bij de raming. Voor 2015 en verder ontstaat hierdoor een nadeel van € 20.000.

Salarissen

Nadeel € 130.000

Eind 2015 loopt de CAO af. Wij houden, evenals omliggende gemeenten, rekening met een loonstijging van 0,5% en 1,5% sociale lasten. In de meerjarenbegroting hebben wij voor 2016 reeds rekening gehouden met 1% verhoging. Resulteert nog een nadeel van € 130.000.

Lager dividend BNG**Nadeel € 30.000**

In de begroting 2015-2018 is opgenomen dat voor 2015 en volgende jaren rekening gehouden wordt met een dividenduitkering van € 49.800 van de Bank Nederlandse Gemeenten. Het dividendvoorstel voor 2014 bedraagt € 0,57 per aandeel van € 2,50. In 2013 was het dividend € 1,27 per aandeel. De gemeente bezit 33.735 aandelen waardoor wij een dividenduitkering krijgen van € 19.200. Dit betekent een structureel nadeel van € 30.000.

Microsoft Office licenties**Nadeel € 54.000**

24 december 2013 hebben wij ingestemd met het 'Automatiseringsplan 2014-2016'. In dit automatiseringsplan is beschreven welke noodzakelijke ICT investeringen naar de toekomst gedaan moesten worden om op een moderne en verantwoorde manier te kunnen blijven werken, rekening houdend met de aansluiting bij het Shared Service Centre Zwolle-Kampen-Overijssel (SSC). Met de vervanging van de ICT omgeving dienden ook de licenties voor Microsoft Office vervangen te worden. Hierbij is gekozen voor een huurconstructie in plaats van de tot dan toe gehanteerde koopconstructie. Belangrijkste argumenten om hiervoor te kiezen waren dat het toekomstvaster is (we hebben nu de garantie dat we de nieuwste versies kunnen gebruiken), dat mobiel gebruik met dit type licenties mogelijk is en dat we met huurlicenties makkelijker kunnen op-/ afschalen. Met het besluit hiertoe zijn echter niet de begroting en het investeringsplan aangepast. Dit heeft geresulteerd in een structureel tekort van € 54.000. Zonder Microsoft Office licenties is het niet mogelijk te werken met de office pakketten.

Nota Reserves en Voorzieningen**Voordeel € 320.000**

Vooruitlopend op de vaststelling door uw raad in september nemen wij een voordeel van € 320.000 op in verband met het niet meer toerekenen van rente aan de voorzieningen. In het Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) is in artikel 45 opgenomen dat toerekenen van rente aan voorzieningen niet mag.

PROGRAMMA 3 BEHEER OPENBARE RUIMTE

Watergangen

Nadeel € 21.000

Het opgelegde onderhoud op leggerwatergangen was 11 km/jaar. In 2013 heeft het waterschap Groot Salland zijn beleid gewijzigd en is met als uitgangspunt 43 km te onderhouden watergangen het budget structureel met € 19.000 verhoogd. De toename van te onderhouden watergangen is groter. In totaal wordt 86 km watergangen onderhouden waardoor structureel een tekort van € 21.000 ontstaat.

WOC campus Nieuwleusen

Nadeel € 41.000

Op het aangekochte gebouw Rabobank wordt leegstandsbeheer uitgevoerd. Voor de uitvoering van dit leegstandsbeheer moeten kosten worden gemaakt voor onder andere energie, belastingen, verzekeringen en onderhoud aan gebouw en (wko)installaties. De totale kosten hiervoor zijn berekend op € 41.000 per jaar.

Groot onderhoud wegen (IBOR)

Nadeel 2016 € 150.000

Op verzoek van uw raad wordt een beleidskader integraal beheer openbare ruimte (IBOR) opgesteld. De IBOR omschrijft de strategie voor het beheer van de openbare ruimte in lijn met de gemeentelijke missie en visie. In september worden de beheerkeuzes aan uw raad voorgelegd. De huidige kwaliteitsambitie is in lijn met de missie en visie en wensen van gebruikers.

Voorgesteld wordt voor 2016 een bedrag van € 150.000 op te nemen. Nader onderzoek naar kostenbesparingen door andere onderhoudskeuzes voor de wegen en herinrichting van de openbare ruimte wordt nog uitgevoerd.

Leerlingenvervoer

Voordeel 2015 € 100.000

2016 e.v. € 50.000

De kosten van het leerlingenvervoer worden met name bepaald door het aangepast vervoer (taxivervoer). M.i.v. 1 januari 2015 is deze aanbesteding 2015 afgerond. Als gevolg hiervan is sprake van lagere tarieven. Ook is het uitgavenpatroon afhankelijk van diverse ontwikkelingen, zoals: aantal te vervoeren leerlingen, de dichtstbijzijnde toegankelijke scholen voor leerlingen, passend onderwijs, indexeringen, etc. Via pilots zijn we volop bezig kinderen met het openbaar vervoer en op de fiets naar school te laten gaan.

Op basis van de huidige gegevens verwachten we structureel minder uitgaven dan begroot. Voor 2015 gaan we uit van een voordeel van € 100.000. Voor 2016 nemen we een voordeel van € 50.000 op omdat we, in verband met autonome ontwikkelingen, een toename van (verre) ritten verwachten.

Vrijwilligers en mantelzorgbeleid

Nadeel € 80.000

In maart 2015 heeft de gemeenteraad de startnotitie met daarin de uitgangspunten voor het nieuwe vrijwilligers en mantelzorgbeleid vastgesteld. In deze notitie is benoemd dat de uitgangspunten voor dit nieuwe beleid gaan leiden tot jaarlijks hogere kosten.

Het beleid moet nog worden vormgeven, maar de insteek is dat de gemeente een meer faciliterende rol op zich neemt en dat er meer op maat gewerkt wordt. Wij verwachten met ingang van 2016 voor het nieuwe beleid € 80.000 extra nodig te hebben.

PROGRAMMA 6 INKOMENSONDERSTEUNING

Wet Werk en Bijstand

Neutraal

Recent is door de gemeente Dalfsen de beschikking ontvangen inzake het budget voor de WWB. Bij deze voorjaarsnota verwerken wij deze informatie structureel in de meerjarenbegroting. Het effect is neutraal, omdat zowel de bijdrage van het Rijk als de uitgaven verhoogd worden, beide met € 954.500.

PROGRAMMA 7 SOCIAAL DOMEIN

GGD

Nadeel € 22.000

De conceptprogrammabegroting 2016 van de GGD IJsselland leidt voor Dalfsen tot een stijging van de gemeentelijke bijdrage 2016 van € 22.000 ten opzichte van de begroting 2015. Deze stijging wordt veroorzaakt door toename van de wettelijke taken (uitvoering JGZ-contactmoment 14 jaar en ouder, waarvoor middelen zijn opgenomen in de AU), door indexering en door toename van het aantal inwoners van Dalfsen op peildatum januari 2015 ten opzichte van het voorgaande jaar.

Sociale werkvoorziening; bijdrage Larcom

Nadeel € 60.000

De bijdrage aan de Larcom staat te laag in de begroting. Bij de voorjaarsnota 2014 is de ophoging van € 60.000 niet structureel bijgeraamd. Dit gaf ook een nadeel in de jaarrekening 2014, dit wordt nu hersteld.

Hoofdstuk 4 Investeringsplan

4.1 ACTUALISATIE JAARSCHIJF 2015

De aangeleverde mutaties in investeringen voor het jaar 2015 zijn in onderstaand overzicht weergegeven en worden daarna per onderdeel toegelicht.

Omschrijving	Was	Wordt	Toelichting
5100500 Huisvesting Zonwering Gemeentehuis	-	35.000	Afschr. 10 jaar
5100600 Automatisering ICT verv Microsoft Office	70.000	-	vervalt
GBI-beheerpakket openbare ruimte	-	60.000	
5109000 Tractie Vervanging Ford Transit Connect 85-VHG-2	30.000	-	Van 2015 naar 2017 / Afschr. 8 jaar
Vervanging Renault Master buitengebied	55.000	-	Van 2015 naar 2017 / Afschr. 8 jaar
2x voertuigen WSW	-	100.000	
210 Wegen, straten en pleinen Dorpsplein Oudleusen Voorbereidingskosten	-	25.000	Reserve volkshuisvesting

Het effect van bovenstaande investeringen op de kapitaallasten wordt in onderstaande tabel weergegeven.

(bedragen in euro's; - = nadeel)	2015	2016	2017	2018	2019
Kapitaallasten Gevolgen mutaties jaarschijf 2015		-5.000	-5.000	-19.000	-18.000
Mutatie meerjarenperspectief 2015-2019	0	-5.000	-5.000	-19.000	-18.000

TOELICHTING:

Zonwering gemeentehuis

Op zonnige dagen loopt de temperatuur in enkele kantoorruimtes extreem hoog op. Oorzaak hiervan is de grote glaspartij aan de buitenmuur van deze werkplekken. Door buitenzonwering aan te brengen zorgen we voor een beter beheersbaar binnenklimaat. De kosten hiervoor bedragen € 35.000.

ICT vervanging Microsoft Office

Deze investering ten bedrage van € 70.000 kan komen te vervallen. In verband met de aansluiting bij het Shared Service Centre Zwolle-Kampen-Overijssel (SSC), gaan we namelijk licenties huren. Het voordeel op de kapitaallasten wordt in de voorjaarsnota meegenomen.

Gemeentelijke Basis Informatie (GBI), beheerpakket Openbare Ruimte

In 2014 is het onderhoud van het GBI beheerpakket gestopt. Dit software pakket is in gebruik t.b.v. het beheer van de openbare ruimte in al zijn facetten. Aangezien beëindiging van het onderhoud niet direct aanleiding gaf tot vervanging is er voor gekozen om in 2014 gewoon nog gebruik te blijven maken van de toen al verouderde versie. Echter, er zijn een aantal nieuwe ontwikkelingen (inspectie standaarden zijn gewijzigd) die het noodzakelijk maken dit jaar toch tot vervanging over te gaan. De kosten daarvoor worden geraamd op € 60.000.

Vervang Ford transit/Renault Master

Beide voertuigen zijn nog niet aan vervanging toe. Vervanging wordt nu voorzien in 2017. Van de Renault Master kan het bedrag voor BPM komen te vervallen. Voor nadere specificatie wordt u verwezen naar de toelichting in het investeringsplan 2016-2019.

Twee voertuigen WSW

In het investeringsplan 2015-2018 zijn geen middelen opgenomen voor de voertuigen die nodig zijn voor de medewerkers van Dalfsen Werkt. De voertuigen die op dit moment door de medewerkers gebruikt worden, worden door Larcom geleased waarbij de gemeente de het leasebedrag vergoed aan Larcom. Een tweetal contracten loopt dit jaar af. Voor deze voertuigen wordt in jaarschijf 2015 het investeringsbedrag opgevoerd.

Dorpsplein Oudleusen Voorbereidingskosten

In april 2011 heeft uw raad ter informatie kennisgenomen aan de Dorpsagenda DOP+ Oudleusen, ingestemd met het Uitvoeringsplan DOP+ Oudleusen en convenant tussen Plaatselijk Belang Oudleusen (hierna PBO) en gemeente. In dit Uitvoeringsplan zijn elf punten opgenomen en een daarvan is het realiseren van een 'Inrichtingsschets Dorpsplein' waarin we, PBO en gemeente, als partners samenwerken. Conform het convenant is de inrichtingsschets Dorpsplein in maart 2015 opgeleverd en is daarmee definitief. Dit is tot stand gekomen tussen samenwerkingspartners PBO en gemeente middels burgerparticipatie waarin we gebruik hebben gemaakt van een klankbordgroep (burgers, buurtbewoners, kerkbestuur en ondernemers) en informatieavond.

Vooruitlopend op het financieel voorstel voor het realiseren van de Dorpsplein Oudleusen willen we voor 2015 € 25.000 voorstellen (voorbereidingskosten). De uitvoering staat gepland voor 2016. De uitvoeringskosten ad. € 125.000 worden meegenomen bij het investeringsplan 2016 - 2019.

4.2 INVESTERINGSPLAN 2016 - 2019

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2016-2019 worden hier in beeld gebracht. Voor de specificatie en toelichtingen verwijzen wij u naar het afzonderlijke document: Investeringsplan 2016-2019.

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2015-2018 zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018. In onderstaande tabel worden alleen de gevolgen van de doorgevoerde mutaties voor de jaren 2015-2018 en het nieuwe investeringsbedrag voor 2019 weergegeven.

Actualisatie 2016-2018 en jaarschijf 2019	Investeringen			
	2016	2017	2018	2019
Omschrijving				
Programma 1 Bestuur				
ICT - vervanging	125.000	40.000		440.000
Programma 3 Beheer openbare ruimte				
Diverse voertuigen/machines	193.000	50.000		124.500
GVVP 2019				110.000
Programma 5 Onderwijs en vrije tijd				
Groot onderh. brand- en inbraakinst.scholen		60.000		
Afdekdekens - de Meule	-50.000			
Programma 8 Duurzaamheid en milieu				
Rioolspuit Wijkteam Nieuwleusen				35.000
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	268.000	150.000	0	709.500

De mutaties in de investeringen hebben ook gevolgen voor de kapitaallasten. De wijziging is opgenomen in het meerjarenperspectief onder het kopje Investeringsplan 2016-2019.

De investeringen voor het jaar 2019 geven pas in 2020 kapitaallasten en worden in de begroting 2017-2020 opgenomen.

Actualisatie 2016-2018 en jaarschijf 2019	Kapitaallasten			
	2016	2017	2018	2019
Omschrijving				
Programma 1 Bestuur				
ICT - vervanging		-30.000	-38.500	-37.000
Programma 3 Beheer openbare ruimte				
Diverse voertuigen/machines		-32.000	-31.000	-30.000
GVVP 2019				
Programma 5 Onderwijs en vrije tijd				
Groot onderh. brand- en inbraakinst.scholen			-5.000	-4.500
Afdekdekens - de Meule		4.000	4.000	4.000
Programma 8 Duurzaamheid en milieu				
Rioolspuit Wijkteam Nieuwleusen				
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	0	-58.000	-70.500	-67.500

Hoofdstuk 5 Financieel (meerjaren)beeld

5.1 MEERJAREN-PERSPECTIEF 2015 - 2019

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2015	2016	2017	2018	2019
Saldo programmabegroting 2015-2018	81.000	306.100	124.100	132.700	132.700
<i>Mutaties na vaststelling begroting</i>					
<i>Structurele mutaties</i>					
3/2015 omzetten contracten WSW		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
4/2015 septembercirculaire	-65.000	-88.000	47.000	80.000	80.000
afronding op € 1.000		-100	-100	300	300
Saldo	16.000	168.000	121.000	163.000	163.000
<i>Inschatting Algemene uitkering :</i>					
2e fase groot onderhoud gemeentefonds		600.000	600.000	600.000	600.000
objectief verdeelmodel		-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
tlv de budgetten sociaal domein		600.000	600.000	600.000	600.000
Saldo	16.000	768.000	721.000	763.000	763.000
<i>Voorjaarsnota Financiële afwijkingen :</i>					
Structurele mutaties incl. doorwerking vanuit de jaarrekening	-142.000	-589.000	-424.000	-424.000	-424.000
<i>Investeringsplan 2015-2019</i>					
Actualisatie jaarschijf 2015 - Kapitaallasten		-5.000	-5.000	-19.000	-18.000
Investeringsplan 2016-2019		0	-58.000	-70.500	-67.500
<i>1e Bestuursrapportage Financiële afwijkingen :</i>					
Incidentele mutaties	55.000				
Saldo voorjaarsnota	-71.000	174.000	234.000	249.500	253.500

5.2 UITGANGSPUNTEN BEGROTING 2016

Nullijn handhaven

De belangrijkste begrotingsrichtlijn is hoe om te gaan met inflatie/prijscompensatie. Conform uw besluitvorming bij voorgaande begrotingen wordt er geen prijscompensatie toegepast op de budgetten voor goederen en diensten derden. Dit betekent dat de eerdere bezuinigingsmaatregel wordt doorgetrokken.

CAO gemeenten

De nu lopende CAO gemeenten loopt eind 2015 af. Bij de nieuwe CAO verwachten we met ingang van 2016 een loonstijging 0,5% en 1,5% voor sociale lasten. Omliggende gemeenten gaan hier ook van uit.

Tarieven en belastingen

Voor de tariefstijging 2016 voor de gemeentelijke belastingen en rechten is het voorstel om conform de gedragslijn uit voorgaande jaren 1% toe te rekenen, met uitzondering van die tarieven die kostendekkend moeten zijn.

Toezicht provincie

In de begrotingsbrief van de provincie (februari 2015 aan uw raad verzonden) zijn een aantal toetsingsaspecten nader toegelicht. De focus hierop van de provincie is voor ons een reden om hier, bij het opstellen van de begroting 2016, extra aandacht aan te schenken.

Aantallen inwoners en woningen

Jaar	Inwoners	A/D	Mutatie	Verblijfsobjecten			A/D	Mutatie
				Wonen	Logies	Totaal		
2012	27432	D		10758		10758	D	
2013	27570	D	138	10905		10905	D	147
2014	27674	D	104	11054		11054	D	149
2015	27690	A	16	11237	321	11558	A	80
2016	27740	A	50	11312	321	11633	A	75
2017	27790	A	50	11387	321	11708	A	75
2018	27840	A	50	11462	321	11783	A	75
2019	27890	A	50	11537	321	11858	A	75
2020	27940	A	50	11612	321	11933	A	75

Bijlagen

LASTENDRUK

Onderzoek COELO

Uit het onderzoek van de COELO is gebleken dat de gemeente Dalfsen in 2015 weer de goedkoopste gemeente van Overijssel is. In Dalfsen, Kampen en Zwolle is het relatief goedkoop wonen. Een gemiddeld gezin in Dalfsen betaalt € 635 aan ozb, rioolheffing en reinigingsheffing.

Vorig jaar was dat nog € 620. Het COELO, onderdeel van de Rijksuniversiteit Groningen, kijkt niet alleen naar de ozb maar naar het totaalplaatje van de gemeentelijke lasten.

Posities gemeenten Overijssel

Positie 2015	Positie 2014	Gemeente	Eenpersoons huishouden	Meerpersoons huishouden	Verandering meerpersoons huishouden
Top 3 gemeenten in Overijssel					
58	50	Dalfsen	552	635	2,42
70	43	Zwolle	589	643	4,21
72	46	Kampen	555	645	4,37
Overige gemeenten in Overijssel op alfabetische volgorde					
208	200	Almelo	733	733	2,95
254	296	Borne	761	761	-0,13
252	297	Deventer	670	760	-0,26
344	290	Dinkelland	765	825	8,70
265	289	Enschede	731	766	1,06
329	302	Haaksbergen	764	813	6,41
260	196	Hardenberg	681	763	7,46
258	287	Hellendoorn	659	763	0,66
172	169	Hengelo	623	717	2,58
322	330	Hof van Twente	759	808	2,67
183	263	Losser	722	722	-2,70
124	130	Oldenzaal	630	690	1,47
375	349	Olst - Wijhe	787	869	8,22
177	112	Ommen	719	719	7,96
107	100	Raalte	587	675	2,58
87	87	Rijssen - Holten	604	658	1,54
221	255	Staphorst	657	739	-0,14
173	164	Steenwijkerland	636	718	3,16
202	204	Tubbergen	687	730	2,38
133	143	Twenterand	612	695	1,16
244	241	Wierden	697	755	3,00
376	256	Zwartewaterland	723	870	17,57

Rioolheffing

Bij de behandeling van het Gemeentelijk Rioleringsplan is verzocht om onderzoek te doen of de huidige gehanteerde systematiek van de eigenarenheffing voldoet aan de wens "dat de vervuiler betaalt". In december 2014 heeft uw raad besloten om in te stemmen met een rioolheffing grootverbruik. Naar verwachting wordt van uw raad in het najaar gevraagd om over de maatstaf en de tarieven hierover een besluit te nemen. In het voorstel zal dan nader ingegaan worden op de gevolgen. Uitgangspunt hierbij is om het totaalbedrag van de heffing evenredig te verdelen over de "vervuilers". Dit betekent op voorhand dat er verschuiving plaats zal vinden binnen de belastingplichtigen.

